

SCHRIFTELIJKE VRAAG

nr. 294
van **BART NEVENS**
datum: 8 januari 2015

aan **JOKE SCHAUVLIEGE**
VLAAMS MINISTER VAN OMGEVING, NATUUR EN LANDBOUW

Paardenhouderij in agrarisch gebied - Aspecten inzake ruimtelijke ordening

De regelgeving op het vlak van ruimtelijke ordening en de bouwmogelijkheden voor paardenhouderijen en paardensport in Vlaanderen blijft onduidelijk.

In de gewijzigde omzendbrief betreffende de inrichting van de gewestplannen wordt aangegeven dat paardenhouderijen voor minstens 10 paarden met een hoofdactiviteit voor fokken en/of houden van paarden aanvaardbaar zijn in agrarisch gebied. Als nevenactiviteit is ook een manège of de aanleg van een rijpiste toegelaten. In zijn uitvoerig antwoord op een schriftelijke vraag van mevrouw Eerlingen (vraag nr.246 van 1 juni 2010) gaf de minister een overzicht van verschillende mogelijke activiteiten en de relevante bepalingen ter zake. Het Departement Landbouw en Visserij (Afdeling Duurzame Landbouwonwikkeling - ADLO) moet hierbij telkenmale advies geven bij de bouwaanvraag. In het antwoord werd ook verwezen naar een intern beoordelingskader bij ADLO, waarbij nagegaan wordt of de focus ligt op de (para-)agrarische activiteiten dan wel op het berijden van paarden, lessen in paardrijden, wedstrijden en dergelijke.

De paardensector is erg divers en de agrarische en recreatieve activiteiten zijn meestal met elkaar verweven. De paardenhouderij heeft ook een grote economische meerwaarde. In de dagelijkse praktijk blijkt toch dat deze sector niet de nodige ruimte en vergunningen krijgt.

De beleidsnota's Omgeving en Landbouw hebben het over multifunctioneel landelijk gebied, dat ruimte biedt voor een kwalitatieve omgeving voor wonen, werken en recreatie. Dit lijkt mij een perfect voorbeeld van verweving.

Dergelijke activiteiten mogen de landbouwstructuur uiteraard niet nadelig beïnvloeden. Maar tegelijk moeten we er voor zorgen dat leegstand van verlaten hoeves vermeden wordt, omdat dit een negatieve uitstraling heeft op de volledige openruimte. Daarom investeert de Vlaamse Regering ook al jaren in het IPO-verhaal - interbestuurlijk plattelandsoverleg - waar een speciale werkgroep zich buigt over de mogelijkheden voor hergebruik van leegstaande gebouwen op het platteland.

Een herbestemming van een verlaten schuur of hoeve naar een paardenhouderij of manège zou logischerwijze dan ook tot de mogelijkheden kunnen behoren, vermits dit ook zo voorzien is in de regelgeving: het besluit van de Vlaamse Regering van 2003 inzake de mogelijkheden voor zonevreemde functiewijzigingen van bestaande gebouwen bevat mogelijkheden om leegstaande hoeves en stalgebouwen om te vormen tot paardenhouderijen of manèges.

1. Wat zijn de mogelijkheden om in ruimte en bouwmogelijkheden te voorzien voor de paardensport in het landelijk gebied?
2. Welke criteria of randvoorwaarden spelen een rol bij de beoordeling van concrete aanvragen voor nieuwe inplantingen en voor functiewijzigingen?
3. Hoeveel ha agrarisch gebied in Vlaanderen is momenteel in gebruik voor de eerder recreatieve paardenhouderij en paardensport?
4. Wat is de stand van zaken van het project voor het "hergebruik van leegstaande gebouwen op het platteland" in de schoot van het interbestuurlijk plattelandsoverleg (IPO)?

ANTWOORD

op vraag nr. 294 van 8 januari 2015

van **BART NEVENS**

1. Het platteland biedt een veelheid aan functies. In de genoemde omzendbrief werd hiervoor een kader met een aantal criteria (o.m. minimum 10 paarden) geformuleerd. In de afweging is een beoordeling van de plaatselijke goede ruimtelijke ordening aan de orde en wordt de impact op de professionele landbouw geëvalueerd. Daarnaast zijn er volgens het besluit van de Vlaamse Regering van 28 november 2003 tot vaststelling van de lijst van toelaatbare zonevreemde functiewijzigingen (art. 9, 2°) mogelijkheden om paardenhouderijen te vestigen in bestaande landbouwbedrijfsgebouwen.
2. Bij de beoordeling van aanvragen moet uiterst zorgvuldig worden onderzocht of zij nog voldoende aansluiten bij en afgestemd zijn op de landbouw om nog als para-agrarisch te worden beschouwd.
De beoordeling van de aard van de inrichting in het licht van artikel 11.4.1 van het KB¹ is een zuivere feitenkwestie.
De omzendbrief spreekt van stallen voor paardenhouderijen met minstens 10 paarden, waarbij de hoofdactiviteit is gericht op het fokken en/of houden van paarden en eventueel bijkomend op het africhten, opleiden en/of verhandelen ervan en, afhankelijk van de omvang van de paardenhouderij als activiteit, inclusief de aanhorigheden, zoals bergingen voor voeder, materieel en onderhoud, de gebeurlijke manège, binnen- of buitenpiste, een tredmolen, een groom, verhardingen en afsluitingen, enz.
Stallen en andere constructies zijn maar toegelaten voor zover de paardenhouderij over een in verhouding tot het aantal paarden staande voldoende oppervlakte aan loopweiden in eigendom of in pacht heeft.
Als ondergeschikte nevenactiviteit zijn toegelaten het recreatief medegebruik door particulieren, een eenvoudige cafetaria van beperkte omvang enkel ten behoeve van de gebruikers van de paardenhouderij en/of een in pandige woonst voor de effectieve beheerder of toezichter van de paardenhouderij.
Puur recreatieve activiteiten, zoals restaurants, logies, verblijfsaccommodatie, feestzalen, speeltuinen, enz., zijn uitgesloten.

Belangrijk hierbij te vermelden is dat het advies van het Departement Landbouw en Visserij richtinggevend is. De afdeling Duurzame Landbouwonwikkeling heeft een specifiek beoordelingskader uitgewerkt voor de beoordeling van stedenbouwkundige aanvragen in functie van de paardenhouderij. In de paardensector bestaat immers een grote verscheidenheid aan activiteiten; sommige van deze activiteiten kan men als zuivere landbouw beschouwen (vb. de paardenfokkerijen, fertilisatiecentra,...), sommige sluiten aan bij de landbouw (vb. paardenhouderijen, paardenpensionstallen, paarden opleiden en africhten, centra voor dierentherapie), terwijl andere activiteiten volledig gericht zijn op het recreatieve aspect van de paardenhouderij (vb. manèges, hippische centra, paardenstallen bij particulieren). Nieuwe inplantingen worden door de afdeling Duurzame Landbouwonwikkeling gunstig geadviseerd wanneer de hoofdactiviteiten ingedeeld worden bij de zuivere landbouw, de bedrijfsleider de

¹ KB 28/12/1972 betreffende de inrichting en de toepassing van de ontwerp-gewestplannen en gewestplannen, met nadere toelichting in de omzendbrief dd. 08/07/1997 betreffende de inrichting en de toepassing van de ontwerp-gewestplannen en gewestplannen, gewijzigd via omzendbrief dd. 25/01/2002, art.11

landbouwactiviteiten in hoofdberoep uitbaat en de paardenhouderij een volwaardig inkomen genereert. Uitgebreide informatie over deze beoordelingen is terug te vinden in brochure 61 van de afdeling Duurzame Landbouwontwikkeling: 'Paardenhouderij en stedenbouwkundige aanvragen in het agrarisch gebied' (<http://lv.vlaanderen.be/nl/voorlichting/info/publicaties/dier/paarden/brochure-61-paardenhouderij-en-stedenbouwkundige>).

Art. 4.4.23 van de Vlaamse Codex Ruimtelijke Ordening voorziet dat een gedesaffecteerd landbouwbedrijf geheel of gedeeltelijk gewijzigd kan worden in o.a. een paardenhouderij of een manège op voorwaarde dat het gebouw of gebouwencomplex gelegen is in agrarisch gebied aan een voldoende uitgeruste weg, hoofdzakelijk vergund en niet verkrot is en bouwfysisch geschikt is voor de nieuwe functie. Deze mogelijkheid ondersteunt uw vraag naar hergebruik van leegstaande landbouwbedrijven, waarbij echter ook steeds een toets aan de goede ruimtelijke ordening, inclusief bijvoorbeeld mobiliteitsaspecten, moet gebeuren.

3. Deze cijfers zijn niet beschikbaar.
4. In 2013-2014 werd een brainstormsessie over contractbenadering van leegstaande gebouwen (tijdelijke contracten tussen gemeenten/steden en de bedrijfsleider voor het tijdelijk toelaten van zonevreemde activiteiten) georganiseerd. Deze brainstormsessie werd gevolgd door een studie over mogelijke invalshoeken van dergelijke contractbenadering. Op 30 april 2014 werd de studie voltooid.